

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kinnél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyílttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Önálló nemzeti bank.

Szép szavak, leikes beszédek fognak ma elhangzani a vármegyénk székházának nagytermében.

Önálló bank, nemzeti bank régi vágya a magyarnak. Minden nemzet szabadságra vágyik.

Hogy nagy és erős legyen a nemzet, egyik feltétele az, ha vagyoniilag független önálló. — Gazdaságilag teljes függetlenséget csak önálló vámterület és önálló nemzeti bank biztosíthat egy országnak.

Az önálló nemzeti bank érdekében lesz ma népgyűlés városunkban. Kiváló nevű politikusok ígérték meg azon részvéteket.

Minden olyan mozgalmat, mely országunk nagyságát, függetlenségét van hivatva előmozdítani, igaz melegséggel üdvözlünk.

Üdvözljük a mai népgyűlés illusztris vendégeit, bár nem vagyunk politikailag mindegyben egy nézeten ö velük.

Koronázza siker az önálló nemzeti bank felállítására érdekében tett minden lépésüket; ha kitartóan haladnak előre ezen az uton — e kérdésben a magyar nemzet mindig támogatni fogja őket, s a siker nem maradhat el.

Sok csalódás érte pár év óta a nemzetet éppen a függetlenségi párt részéről; szép és nemes cselekedeteket nagynevű vezérek, de meg egyet sem valósítottak meg. A hit, mely élt a népben, már csak reménynyé lett, s az utolsó bástya, melyben még ma talán remélni lehet, éppen az önálló nemzeti bank.

Ma még reméljük, hogy oly sok és szép nemzeti aspirációink közül legalább ez az egyetlen a megvalósulás stádiumába jut, de ha ebben is csalódnánk, ha ez is pár hónap múlva csak mint egy nagyon szép álom sem-

mivé lesz, ha azon sorsra jut, mint a magyar vezényszó, önálló magyar hadsereg, magyar szolgálati nyelv, önálló vámterület és meg sok más feledésbe ment szent ígéret, ha az önálló magyar bankból is csak egy kis formula lesz, akkor megszűnik a mi hitünk is és elvesz a mi utolsó reményünk.

Ha a nemzeti bankot is elpaktálja a függetlenségi párt, ha a nemzet ezen utolsó reménye is füstbe megyen, akkor az a párt is megérdemli sorsát, mely nem lehet egyéb, mint hogy elsöpörje a nemzet s lerázza magáról, mint teszi azt a háborgó tenger a hátán himbálódó ingatag hajókkal.

Visszatekintünk a múltba, a nem rég leltúnt időkre, de nem tudunk bizalmat meríteni a jövőre. A függetlenségi párt többség az országgyűlésen s mégis nagy, nemes és magasatos elveit ma is csak a tarsolyában hordja.

Ki váltsa valóra azokat, ha maga a párt nem — és ki tegye országos törvénynyé a nemzet évtizedes jogos aspirációit, ha a függetlenségi többség azzá nem teszi? Útott a tizenkettedik óra; az önálló magyar nemzeti bank felállítása életkérdés a nemzetre, de létkérdés a függetlenségi pártra is.

D.

Szemle.

Delegációs világ uraija a politikai helyzetet. Ugy a magyar — mint az osztrák delegáció naponta ülészik. Dicsérik a külügyminisztert, hódolattal adóznak a közös hadügyminiszternek a magyar delegáció tagjai, a helyett hogy az önálló magyar hadseregért, a magyar vezényleti és szolgálati nyelvért szállának sikra. Pár évvel ezelőtt

még azt hittük a nagy hangú függetlenségi urakról, hogy amit ők nemzeti követeléseknek oly feunhangon hirdettek, azért füzdeni is fognak, most azonban szomoruan tapasztaljuk, hogy igen gyorsan felejtenek s elveiket igen gyakran felfüggesztik. Akik pár évvel ezelőtt még dühös farkasok voltak, ma már mind kezes bárányok.

Háborus hírek. A balkáni helyzet még egyre bonyolult, mindennap újabb meglepetést hoz, Szerbiában még egyre tart a harcok és Törökországgal sem megy oly simán az új állapot szanalása, amint azt hinni lehetett. Ezen bizonytalan s egyáltalán nem megnyugtató állapotok indíthatták a kormányt is arra, hogy a fegyverkiviteli tilalomról rendeletet adjon ki.

Latkóczy, a közigazgatási bíróság elnöke lemondott díszes állásáról — e hír járta be az országot, mely csak azért keletkezett, mivel állásához nem éppen méltó mellékfoglalkozása a rendőrség assisztálása mellett jutott nyilvánosságra. Felhasználta magas állását, nagy összeköttetéseit és jó pénzért patika-jogokat szerzett. Szomorú jelenség ez, mely főleg a külföld szemében közállapotainkat különös világításba helyezi.

Vármegyei őszi közgyűlés.

Előző számunkban röviden beszámoltunk a megyei őszi reades közgyűlés első napjáról s bár a tárgysorozat legnagyobb része még azután lett letárgyalva — mégis alig akad valami érdekesebb feljegyezni valónk. Első nap a késő esti órákban sem lehetett

TÁRCZA.

Nyugvó tenger.

— Irta: Endrődy Sándor. —

Nem hajtják meg szívemet úgy
 A vad viharok —
 Mint te csöndes nyugvó tenger,
 Mint te meghatód.

Oh, e mély tekintet fénye
 Mindent átfűrösz,
 Ég és tenger szeliden ring
 Egymás karja közt.

Ott fenn áldón, tündöklően,
 Tisztán ég a nap,
 Lenn a földön alszik minden
 Rontó indulat.

Mint ha két bős testvér egymás
 Karjaiba hull —
 Allnak némán, és zokognak
 Mozdulatlanul . . .

Sántaságom.

Emlékezés Deák Ferenczre.

Irta: Vámbéry Ármin.

Nem köszönős előttem, hogy Deák Ferencz Közép-Ázsiából visszatértemkor jóságával elhalmozott és alkalomadtán, akár szobájában, akár a Városligetben szívesen hallgatta úti élményeim elbeszélését. Egyszer Szentiványi megkérdezte az öreg úrtól, mert kedvel engem annyira, amire Deák azt válaszolta: „Azért, mert ez az ember másodfél lábbal (cselezva sántaságomra) többet járt, mint más ember két lábbal.”

Hát bizony a sántaságom nemcsak hogy nem ártott, hanem hasznomra volt, mert ha nem lett volna testi hibám, a turkómán emberrablók minden lelki furdalás nélkül eladtak volna. Eltekintve ezen testi hibától, én csakis aczélegességemnek köszönöm az egész pályafutásomat. Szerintem az egészség azon sziklatalaj, melyen legnagyobb biztonsággal építhetjük jövőnk legbátrabb reményeit is, aki a küzdő emberségen segíteni akar, az legczelszerűbben cselekszik, hogyha szanatoriumok és kórházak létrehozása és fentartásában fáradozik.

Miramare.

Irta: Prohászka Ottokár.

Mióta először rám nézett végtelen, kék szemével a tenger, azóta megigézett s fogva tart. Nézem s szeretem én is. Ó be szép a tenger, végtelen kéksége lágyan átfoly a láthatáron a halványkék égbé; peremen barna, sárga fehér vitorlák rengnek mint szétszórt virágszirmok a csendes tó tükre. Nem haladnak, hanem ringnak; jól erzik magukat az ég s a tenger, e két hű kebel ölelésében. Mindkettő hű, a hűség, a kékség színébe öltözve. Az égbolt tüzet és életet sugárzik; az életből lesz termékeny a tenger, miután az ég tüzet elnyelte s azáltal enyhítette; a tenger viszont hűs s lágy fuvalmat lehel az izzó, magas égre. Tűz és víz, látszólag ellentét, tulajdonképpen pedig a legmélyebb összhang; két hatalom, melynek küzködő chaoszából emelkedik ki a világ, hogy egyensúlyukban kifejllessze szépségét. E két végtelen, kék mezőben szemléljük az Isten „örök és hű gondolatait”. Tűz izzik minden virágban s víz

befejezni a gyűlést s így azt másnap délelőtt kellett folytatni. Csekély érdeklődés mellett pergettek le a nagyrészt jelentéktelenebb tárgyak s a déli órákban a hosszú tárgysorozat utolsó pontja is le volt tárgyalva.

Alig volt a második nap egy-két felszólalás, vita pedig egy pontnál sem fejlődött ki.

Helyes lenne, ha a Főispán úr a régi évtizedes gyakorlathoz híven, évente két rendkívüli közgyűlést is tartana, mert csak a rendes évi közgyűléseken a nagy tárgyhalmazzal — ha vita nincs is — egy nap alatt megbirkózni nem lehet. A vármegye vezetőségét pedig arra kérjük, hogy jövőben ne tegye éppen a szüreti napokra az őszi rendes közgyűlést, elég hosszú október hava, lehet az elején vagy végén eleget gyűlésezni, de éppen a szüreti napokra tenni azt, talán mégsem éppen helyes eljárás.

A szokásos főispáni diszebed ez alkalommal elmaradt, mivel az ujonnan megválasztott főjegyző látta vendégül a törvényhatósági bizottság tagjait és összes tisztviselő-társát — s beiktatása alkalmából a legvidámabb hangulatban töltötték az időt egészen három óráig. Amint halljuk sok szép felköszöntő is hangzott el ezen alkalommal; a Főispán úr Oméltósága a vármegyei jó egyetértésre, a tisztikarban kívánatos összhang és barátságra; az új főjegyző a vármegyei törvényhatóság jelenlévő tagjaira mondtak szebbnél szebb toasztokat.

A társaság emelkedett hangulatban s egy szebb jövő reményében oszlott szét.

G.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Személyi hir.** Sándor Jenő városunk polgármester-helyettese Budapestre utazott, hogy városunk képviselőiben részt vegyen a rendezett tanácsú városok polgármestereinek f. hó 26-án tartandó országos kongresszusán, melynek főtárgya a városi tisztviselők fizetésének rendezése, s ezzel kapcsolatosan a jövő évi állami költségvetésbe felvett 2 millió korona államszegély felosztása iránti javaslat.

— **A reformáció emlékűnepe.** F. évi november hó 1-én délelőtt 10 órakor a szokásos vasárnapi istentisztelet idejében a reformáció-kezdőpontjának 391-ik évfor-

dulója alkalmából, a helybeli református templomban ünnepélyes reformáció emlékűnapi istentisztelet lesz, a tanítóképző ifjúsági ének- és zenekar, s a gimnáziumi vegyeskar közreműködésével. Az ünnepi imádságot Szilágyi Farkas lelkész, az ünnepi beszédet Jancsó Sándor lelkész mondja. Az emlékűnpre a híveket, testületeket, hivatalokat és iskolákat ezen az uton is meghívja a lelkészi hivatal. Megelőző nap, október 31-én reggel 9 órakor az összes állami iskolák növendékei számára lesz külön ifjúsági istentisztelet a templomban, a mikor beszédet Dóczy Ferenc s. lelkész, h. tanár, zárómádságot és áldást Jancsó Sándor lelkész mond.

— **Házasság.** Pop Aurel és neje kedves leánya Pop Miczi folyó hó 25-én délután 4 órakor tartja esküvőjét Lázár Vazul budapesti mérnökkel. — Dr. Basiota Bazil nőorvos e hó 26-án d. u. 4 órakor vezeti oltár elé Gall Virginiát. — Szívől gratulálunk.

— **Az önálló nemzeti bank** 1911-ben leendő felállítására érdekében a központi függetlenségi és 48-as part több illusztris tagja Holló Lajos, gróf Batthyány Tivadar és gróf Teleki Árvéd vezetése mellett ma reggel 8 órakor városunkba érkeznek. Városunk zászlódszót öltött, s polgárai nagy lelkesedéssel fogadják a függetlenségi párt vezetőit, kik ma délelőtt tartják meg előre láthatólag nagy közönség előtt beszédeiket. A népgyűlést a régi városháza dísztermében társasébed követi, mely a jelentkezők nagy számából következtetve igen népesnek ígérkezik. A népgyűlést szép időben a főtéren, kedvezőtlen időben a vármegye székházának gyűléstermében tartják meg ma délelőtt 11 órakor.

— **Áthelyezett tanfelügyelő.** A valás- és közoktatásügyi miniszter Váró Béni kir. tanfelügyelőt Kolozs vármegyében ugyan-ebben a minőségben véglegesen áthelyezte.

— **Vizvezeték.** A vízvezeték céljára szolgáló próbakút elkészült, s jelenleg műszaki felülvizsgálatra vár. Ennek megtörténte után kezdetét veszi a 3 hónapig szakadatlanul tartó szivattyúzás azon célból, hogy a víz bősége és minősége szakértők által megállapítható legyen. A mennyiben az eredmények kedvezők lesznek, vízvezetékünk ügye tekintélyes lépéssel fog haladni a megvalósulás felé.

— **Torony- és harangszentelés Tor-dán.** Az ó-tordai ref. egyházközség ujan-

oly ereikben; tűz hinti be aranyporral a napsugaras levegőt s víz vet könnyű, átlátszó selyemfátyolt a gesztenyes s olajfás lejtők festői körvonalaiba.

Mikor szél fúj a tenger felől s hullám hullámra gördül, úgy tetszik, mintha millió kigyó siklanék s gyűrűznek felénk, melyek csak a part homokján öltik föl tájékozó taréjukat. Ilyenkor hűz, vonz magához e bűbajos elem s mi engedünk vonzalmainak; mint puha, perzsa szőnyegen ereszkedünk hullámaiba s midőn az anyaföld elvész lábaink alatt, akkor az Óceannak pehelynél lágyabb, bársonynál puhább hullámai fognak föl s ölelnek át; nem visznek el magukkal, hanem emelnek, felemelnek, hogy belássuk a környéket, azután ismét lehúznak a mélybe s nem látunk már mást, mint hullámvölgyet s eget. Az élet tengeren is így van; ha magasan állunk, többnyire a földet nézzük, ha pedig a mélybe szállunk, akkor az égre tekintünk.

Szép, szép a tenger, a legfölségebb szépség, szép, mert egy darab földbeszakadt

égbolt. Az Isten átka nem érte, mert nem volt az ember hazája; azért szépség és érintetlen s bája homálytalan. Hullámai tisztálant meg nem törnek s kidobják ismét a métolyes földre; nincs bennük tespedés, könnyen megindulnak; engedelmességeknek a szélnek, mely a szellem képe. Maguk meg nem rothadnak, mert a kesernyés sötét, a bölcsesség savát szomjazzák s élvezik. A tenger a termékenység, a fejlődés bölcsője; fölötte lebegett „kezdetben“ az Isten lelke. A legnagyobb erő rejlik cseppjeiben, a gőz, az ember trónjának első zászlója. Hullámaiban a szoltáros az Isten dicséretének majd lágyan zsongó énekét, majd dörgő hozsonnáját hallja. A tenger a legfogékonyabb az ég benyomásaira; tőle veszi színét s vidám, nyílt tekintetét. Az igazi bölcsességet is jelzi, mert gyöngyét s kincseit a mélységben rejtegeti; mélységet nem tárja ki senkinek; vásárt, zajt, utcát, mohot nem ismer; elég magamagának.

épített toronyt és Rákóczi harangját ma délelőtt avatja fel istentisztelet keretében Kenessey Béla ref. püspök. Ez ünnepélyen városunkból vednökök Zeyk Dániel és Kemény Árpád báró. Tegnap volt a püspök ünnepélyes fogadtatása, s utána a nagyenyedi egyházmegye tartotta meg éves közgyűlését, melyen a püspök is résztvett. Ma este a tordai Vigadóban tartandó műsoros estély zárja be az ünnepséget.

— **A villanyvilágítás** ügye a Ganz-czég folytonos „vis majorjai“ folytán ismét késedelmet szenved, s már az optimisták sem igen bíznak a karácsonyi villanyfényben. A Ganz-czég ugyanis most abban sajnálja, hogy a szerződés nem a hasonló ajánlatot benyújtott Siemens-czeggel lett megkötve.

— **Az „Uránia“ iskolája.** Az „Uránia“ tudományos társulat sok helyen létesített szabad iskolát iparosok részére, hol az általános műveltséget, ismereteket, tudományos dolgokat népszerűt és az életben könnyen hasznosítható módon tanítják. Ilyen iskola van alakulóban városunkban is a nagyenyedi iparos önképzőkör főtéri helyiségében. Az iskola Váró Ferenc, a Bethlen-kollégium ny. tudós tanára kezdeményezésére alakulna egyelőre 6 füzetes esti előadásra, s ha kellő érdeklődés kíséri az előadásokat, ugy a tanfolyam 3 évre alakíttatnék meg, melynek elvégzésével a hallgatók bizonyítványt kapnak. Egy-egy füzetes előadás díja 20 fill. — Ezt a közművelődést nagyban elősegítő iskolát ajánljuk az érdeklődők figyelmébe; senkitől sem vesz el sok időt munkájától és mégis megadja azt, a mire ma már mindenkinek szüksége van: az általános műveltséget.

— **Kézimunka-kiállítás.** A nagyenyedi állami polgári leányiskola és női kézimunka tanfolyam rajz- és kézimunka-kiállítása meg október 25-én — vasárnap — d. e. 9—12 óráig megtekinthető.

— **Együtt a Petőfi-család.** A Petőfi-társaság tegnap ismét kegyeletes ünnepség keretében adózott Petőfi emlékének. A Petőfi-család tagjainak különböző helyeken nyugvó hamvait exhumáltatta és azokat együtt, egy közös sírba helyezte el tegnap a budapesti kerepesi temetőben. A dísz sírhely fölé emlékművet állítanak. A hamvak közül most csak Petőfi Sándoré hiányzik, az övét nem tudni hol porladoznak.

— **Anyakönyvi hírek.** Vármegyéink főispánja Szilágyi Albert okl. jegyző sárdi anyakönyvvezető-helyettes ezen állásától felmentette s a veresegyházi kör anyakönyvvezető-helyettesévé korlátolt hatáskörrel; Cse-teán Gergely okleveles jegyzőt, a diómáli anyakönyvi kerület anyakönyvvezető-helyettesévé a házasságkötésnél való közreműködéssel; és Szász Dénest a nagylaki anyakönyvi kerület anyakönyvvezető-helyettesévé a házasságkötéseknél való közreműködéssel kinevezte.

— **A hűtőkongresszus.** A hűtőipari kongresszus osztályai a minap kezdtek meg Párisban működésüket. Több osztályban elnöknek magyar tagot választottak. A kongresszuson az idegenek ismételten dicsérlettel emlekeznek meg a magyar jelentésről, mely a hűtőiparnak Magyarországon való tág alkalmazásáról tesz tanúságot. A jelentés, amely Magyarország közegészségügyi, állategészség-

ügyi és élelmezési viszonyait ismerteti, száz oldalra terjed és 24 képpel van illusztrálva, és városunk modern vágóhidja és jéggyára is fel van sorolva az újabb létesítmények sorában.

— **Földrengés.** E hó 17-én este 11 órakor Borosbenedek községben a lakókat két erős lökés riasztotta fel álmukból. A földrengés több ház falát megrepesztette.

— **Fegyverkiviteli tilalom.** A hivatalos lap közli a m. kir. miniszteriumnak 1908. évi 4.747/M. E. számú hadi szükségletek ki- és átvitelének tilalmára vonatkozó rendeletet, amely így hangzik: Minisztertanácsi határozat alapján és az osztrák cs. és kir. kormányval egyetértve mindennemű fegyvernek, lőszernek, fegyver- és lőszeralkatrészeknek, mindennemű lő-, és robbantó- és gyújtószernek, valamint az azok előállításához szükséges anyagoknak, lovaknak, szamaraknak, hatas- és teherhordó állatoknak (őszvéreknél), továbbá ezek felszerelésére szánt tárgyaknak, galamboknak, végül hadi czelokra alkalmas más anyagoknak az osztrák-magyar monarchia két államából, Boszniát és Herzegovinát is beleértve, illetve ezeken keresztül Szerbiába és Montenegróba való kivitele illetve átvitele megtiltatik. Ez a tilalom kiterjed mindazokra a küldeményekre, melyek akár közvetlenül Szerbiába vagy Montenegróba rendelvek, vagy melyekről alaposan feltételezhető, hogy közvetve fognak az említett államok területére kerülni. A m. kir. miniszterium fentartja magának, hogy a fent megjelölt árukat tartalmazó oly küldeményeket, amelyek más rendeltetéssel indítatnak utnak, végleges rendeltetésüket illetőleg ellenőrizze. Az ilyen küldemények már bevallott rendeltetésének megváltoztatása nincs megengedve. Ez a ki- és átviteli tilalom azonnal hatályba lép. Budapest, 1908. évi október 21-én. Wekerle Sándor s. k.

— **Viaskodás a farkassal.** Vizaknán Miza Juon méhes felügyelőt és feleségét egy farkas támadta meg a minap este az erdő szélén levő lakásuk udvarán. A farkas az asszony hátára ugrott, mire Miza torkon ragadta s pusztá kézzel megfojtotta. Csak azután látták, hogy a sötétben rókanak vélt állat egy jó nagy farkas. Viaskodás közben a bátor Miza kezét a farkas több helyen súlyosan összemarczangolta.

— **A boritaladó eltörlése** érdekében a Magyar Szőlősgazdak Egyesülete f. hó 21-én tartotta meg nagygyűlését Budapestben. Mintegy nyolcz ezren vettek részt a gyűlésen az ország minden részéről. A nagy gyűlés elfogadta a boritaladó ellen hozott határozati javaslatot és új törvényjavaslat benyújtására sürgette a kormányt. Wekerle miniszterelnöknel küldöttség kérte a boritaladónak az eltörlését; a miniszterelnök válaszában ezt lehetetlennek mondotta, de a boritaladó leszállítását méltányosnak tartja.

— **A must hamisítása.** A földművelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki a musthamisítók ellen. A rendelet kimondja, hogy a ki tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hoz, vagy elad, 600 (hatszáz) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. Aki pedig a bort maga vizezi vagy más tiltott anyaggal keveri, vagy a természetes bort a törkölyborral vagy gyümölcsborral összekeveri, mint mesterséges bor készítője, két hónapig terjedhető elzárással és ezenfelül még 600 (hatszáz) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik s ezenkívül az illetőktől a tiltott módon készített, vagy kezelt bort még el is kobozzák.

— **Ujonzállítás.** Akik az 1909-ik évi ujonzállításra mint 1-ső, 2-ik, 3-ik korosztálybeliek vannak felhiva, vagyis a kik az 1888., 1887. és 1886. években születtek és még be nem soroztattak, a városi főjegyzői irodában az összeírású jegyzékbe leendő felvétel végett, anélkül hogy külön szóbeli vagy írásbeli felszólítást várnának és tekintet nélkül arra, hogy helybeli illetőségűek vagy sem, november havában a hivatalos órák alatt személyesen vagy írásban jelentkezzenek, mert a jelentkezés igazolatlan elmulasztása vagy novemberen tul történte esetén tiztől—kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettnek.

— **Vasuti félárújegyek 5 évre.** Árvármegye alispánja mozgalmat indított, hogy a félárú jegyigazolványokat ne egy, hanem öt évre adják meg az igényjogosultaknak. Az árvármegyei alispán most átiratban kéri fel a tartóvívnyhatóságok alispánjait, hogy csatlakozzanak a mozgalomhoz.

— **A szürke hadsereg.** Az osztrák-magyar hadsereg összes gyalogsapatai most csukaszürke egyenruhát kapnak és pedig úgy a tisztok, mint a legénység. Sapka, kabát, köpeny, nadrág és keztyűk ezentul mind szürke színben készül. Az eddig viselt fekete sima nyakraválót megszüntetik és csokorra kötött szürke nyakkendővel helyettesítik. A fekete, fényes szíjakat barna, természetes bőrszínű szíjakkal pótolják. A legénység részére megrendelt összes új egyenruhát és egyéb felszereléseket szintén szürke színben készítik, a tisztok pedig már a mai naptól fogva hordhatnak szürke egyenruhát. Sok tiszt az új egyenruhát már igénybe is vette. A lovasságnál is lesznek hasonló változtatások. Így a magas fekete lovaglói csizmák helyébe szürke kamáslikat hoznak be.

— **Megvert magyar birkózó.** Bukarestben a Sidoli-féle cirikuszt tart előadásokat és ezeken birkózások folynak. A birkózók között van Czaja János magyar birkózó, ki a nyáron Enyeden is feltűnt nagy erejével. A minap egy oroszsal birkózott és állítólag meg nem engedett fogásai miatt verekelés támadt a cirikusztban és Czaját bántalmazták. A rendőrség megtiltotta Czajának további birkózását.

— **Az idegenforgalmi és szépészeti egyesület** a múlt héten tartott ülésén elhatározta, hogy cikksorozatos előadásokat tart az idei teli szezónban mérsékelt belepti díjak mellett, a melyekből összegyűlt pénzüsszeget a város szépészeti céljaira fogja felhasználni. Elhatározta többek közt az egyesület választmánya, hogy a város utcáit gömbakácczokkal fogja benépesíteni, továbbá erős mozgalmat indit a helybeli vasuti indóház átépítésére nézve és e czélból kérelemmel járul Kossuth Ferencz m. kir. kereskedelmi miniszter elé és kérelmezi egy új, modern vasuti indóház felépítését a mely a megnagyobbodott forgalmi igényeknek megfelel. Tervbe vette továbbá az Aranyosmenti vasutvonal régóta húzódo ügyének felrissítése czéljából újabb mozgalom megindítását oly czélből, hogy a megye ily szép fekvésű vidéke vasuti összeköttetést nyerjen. Az egyesület a modern haladás zászlajával városunk fellendítésén buzgólkodik, a kitaró munka minden esetre sikert fog aratni.

— **Rövid hírek.** Petrozsényban meghaltak hittek egy Kovács Antalné nevű cigányasszonyt és a temetésére készültek, amikor 16 órai fekvés után a koporsóból felkelt. A virrasztók nagy rémtületbe estek. Az asszony jobban érzi magát. — Az osz-

trák vasutakon előállott passiv resistencia kihatással van a magyar vasutakra is, a mennyiben a vonatok kisebb-nagyobb késésekkel közlekednek.

— **Humor.** Egy budapesti gimnázium első osztályában a tanárnak régóta feltűnt az egyik fiu hanyagsága és rossz viselkedése. Amikor már többrendbeli büntetés és szekunda sen használt, a tanár azzal fenyegette meg a tanulót, hogy az apjának jelentést tesz a fiu hanyagságáról.

A fenyegetésnek sem volt eredménye. Egy napon óra előtt a professzor magához hivatja a fiut és így szól hozzá:

— Hallgass ide! Nem akarlak kicsapatni az iskolából, mert sajnálom a szegény szüleidet. Annyit azonban megtettem, hogy irtam ma az apádnak. Ő majd megadrágszizjaj teged, ha hazamész. Most pedig takarodj a szemem elől.

A fiu ahelyett, hogy elment volna, hangosan nevetni kezdett.

— Haszontalan kölyök! még nevetni mersz!

— Muszáj nevetni, tanár úr.

— Miért?

— Mert az apám már egy hónappal ezelőtt Amerikába szökött.

Gsenevész gyermekek

gyorsan egészségesekké válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adág használata után észlelhető.

A SCOTT-féle Emulsió

oly édes, mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemésztí még akkor is, ha a tejet visszautasítja. Köztudomásu, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

— **A fejfájás** közvetlen oka az agy vérkeringésének szabálytalansága. Ennek okai a következők: az agy megerőltetése, gondok, megrázkódtatások, rossz levegő, nagy hőség, sok ülés, sok dohányzás, éjjelezés stb. stb. Nem kell hangsúlyozni, hogy a tiszta üde fej kétszeres munkaképességet jelent. Ne mulassza el tehát senki a kitűnő hírnévnek örvendő Beretvás-féle Migrén-Pasztillát általánosan használni.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

167 6-15

Fektor

az egyetlen

hashajtó limonádé.

kellemes ízű, gyors és biztos hatású.

Szükséges minden háztartásban!

Kapható mindenütt. Üvege 80 fill.
„KOLUMBUS” vegyszert gyár részvénytársaság
Budapest, VIII., József-utca 16-18.

— **Aki sikerrel akar hirdetni**, forduljon az „Általános Tudósító” (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41., ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Diszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. ez. hirdetőnek díjmentesen, ványok.

HIRDETÉSEKET

* legolcsóbban *
* a lap kiadóhivatala *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

Egy cserépfedeles szin,
melynek cserépei és fedél-
széke alkalmas építkezésre,
eladó.

Bővebb értesítés nyerhető **Szentkirály-
utca 42. szám** alatt. 196 1-4

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos készítménytől várni lehet.

Őre az egészségnek, ferőtlenít, erősít és edzi az izmokat, fájdalmesillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

== Szükséges minden háztartásban. ==

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS labororium, GYŐR.

Kapható mindenütt. 191 1-20

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölesönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

<p>A. 5 1/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.</p> <p>a) 40 évi törlesztésnél (82 félélévi részlet) a félélévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.</p> <p>b) 35 évi törlesztésnél (70 félélévi részlet) a félélévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.</p> <p>B. 5 1/2% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.</p> <p>a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félélévi részlet) a félélévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f.</p> <p>b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félélévi részlet) a félélévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.</p> <p>C. 5 3/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.</p> <p>a) 40 évi törlesztésnél (80 félélévi részlet) a félélévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.</p>	<p>b) 25 évi törlesztésnél (50 félélévi részlet) a félélévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.</p> <p>c) 10 évi törlesztésnél (20 félélévi részlet) a félélévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.</p> <p>D. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.</p> <p>a) 32 évi törlesztésnél (64 félélévi részlet) a félélévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.</p> <p>b) 23 évi törlesztésnél (46 félélévi részlet) a félélévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.</p> <p>c) 18 évi törlesztésnél (36 félélévi részlet) a félélévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.</p> <p>d) 15 évi törlesztésnél (30 félélévi részlet) a félélévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.</p>
--	--

Valamennyi kölcsön — az egyszerű mindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetett ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **LINGNER GYÖRGY** úr által Nagyenyedén nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

LEOPOLD GYULA hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napra üzletiügyes képviselője

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, borkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle

TYUKSZEMHALÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sósborszesz az

ERŐ SÓSBORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a **KOSMOS** vegyszert és kozmetikai labororium. **GYŐR, BAROSS-UT.**

Csemege-konzervek **BÉLHURUT**

BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttek, zöldségek, gomba-, hús- és fűszerek, konzervek, nemes borovicskák, legkiválóbb minőségben szállít — olcsóbban fűszerek kivételével is a

Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle**

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.

Kis Üveg ára 2-20 kor. Nagy Üveg 6 kor. Kapható gyógyszertárakban. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-tér.

PLATSCHEK VILMOS

ellamert legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCI-UT 30.

készülnek csak elsőrendű művészi kivitelben fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolatok selyemre, bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Bross, függelék, tü stb. apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sarkokra stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK

a legelőkeltebb emésztőpor

Doboz 2 kor.

Postai számla úton: **FEHÉR GÁLAB** Gyógyszertár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.

Meglepő haladás!

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta fésűt a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vért és levélterítőt és egyéb kert- és veteményben kártékony állatkákat és azok petéit azonnal megöli.

Legmegbízhatóbb védőszer szunyog és darázs ellen. Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk a feltétlen eredményt.

Veszerképviseletük Magyarország részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY

szerencséje páralan.

Vásároljunk osztály sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

fővárosi sorsjegyiroda r. t.-nál
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS

KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt biztosan hat.
Tegelye K 1-20

Dr. KOVÁCS Gyógyszertára
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tolltűt-étkök” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,

mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.

1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszertárban és drogeriában kapható.

Főraktár: **BERETVÁS TAMÁS** Gyógyszertár részleg **KISPEST, RÁKÓCI-UTCA 2.**
Ingyen postai szállítással 8 doboz rendelésnél.

PÁRIS SZÁLLODA

Szállodás: Simon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 26. sz.

100 szoba 2-20 K-ig feljebb, kizárólagos és villanyvilágítású szobák. Fürdő, elegáns kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az ócska pályaudvarok és határára.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.

Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.

hemopatiai rendelő-intézet

Idült betegségekben szenvedők számára

Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szőrműgyártás és szőrmű-üzemeltetés

világon el vannak terjedve.

Első és legnagyobb molnárok ellen védő részv. társ.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

Sz. 102/3-1908.

alt.p.

Pályázati hirdetés.

Alsó-Fehér vármegye tulajdonát képező közk-rháznál rendszeresítve levő **gondnoki állás** lemondás folytán üresedésbe jöven, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen korbázi gondnoki állás 1200 kor. évi fizetés és természetbeni lakás élvezetével van egybekötve, de köteles a kinevezés után legkésőbb 8 nap alatt az eskü letétele előtt 1000 korona biztosítékot a nagyenyedi állampénztárnál letenni és annak megtörténtét a nyelendő nyugtával az alispánnál igazolni.

A kik ezen állást elnyerni óhajtják életkorukat, egészségi állapotukat, előbbi szolgálataikat és előképzettségüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket **1908. november hó 21-ig** Alsó-Fehér vármegye alispánjához adják be.

Nagyenyeden, 1908. október 20-án.

Br. Bánffy Kázmír,
alispán.

194 2-2

44-1908. szám

Árverési hirdetés.

A nagyenyedi Aut. Orth. Izraelita hitközség ezennel közhírré teszi, hogy 1909. év Január hó 1-től kezdve három egymás után következő évre a **Koscherhus eladás és vágatás joga, 1908. év November hó 1-én** délután 2 órakor a hitközségi irodában megtartandó árverésen bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a hitközségi irodában megtekinthetők.

197 1-1

Az elöljáróság.

Özv. Keresztes Józsefné
HAZA
a Rákóczi-utczában **azonnal**
kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Zene-tanítás.

Alapos zene-tanítást elvállalok, konzervatóriumra előkészítetek és kiképeztek növendékeket minden létező hangszereken, u. m. hegedű, czimbalom, zongora, tárogató, fuvola, czitera, gitár és az összes vonós-, fuvó-, ütő- stb. hangszereken. Tanítás a Főtéren levő Tüzoltó zeneteremben, kívánatra háznál is. Továbbá elvállalom **zongorák hangolását és javítását** jutányosan, jótállás mellett.

A helybeli és vidéki n. é. közönség szíves pártfogását kéri mély tisztelettel

176 9-

Zemán Venczel,
a nagyenyedi Ö. T. E. karmestere.
Lakás: Fürdő-utca 14. szám.

Dévai Hitelbank Részvénytársaság Raktárházai.

A Dévai Hitelbank Részvénytársaság igazgatósága felhívja a gazda, kereskedő és iparos közönség figyelmét újonnan épített modern berendezésű raktáira és vasbeton pinczéire. — A raktárházak a devai állomás pályatestével iparvágány által vannak összekötve, s a reexpeditionális díjkiegyenlítés kedvezményét élvezik.

Elvállaljuk:

Gabonának, valamint mindennemű nyersterményeknek, szesznek, pálinkának beraktározását a legelőnyösebb díjszabások és feltételek mellett.

Előleget nyújtunk minden néven nevezendő árura a legolcsóbb kamatláb mellett a lehető legmagasabb kvótáig, valamint elvállaljuk mindenféle termékek és árucikkek bizományilag való eladását a legmértékeltőbb jutalek mellett.

Elvállaljuk mindenféle áruak fuvarozását, ki- és berakását, kezelését és a szállítványozási üzlettel járó minden teendőket végzését a legmértékeltőbb tetelek mellett.

Felhívjuk a közönség figyelmét **szesz-szabadraktárunkra**, valamint újonnan létesített **áruosztályunkra**, s kívánatra bárkinek megküldjük raktári szabályzatunkat és díjszabásunkat.

Készséggel szolgálunk a legmértékeltőbb speciális ajánlatokkal keresztközlés esetére.

Minden küldemény

Dévai Hitelbank Részvénytársaság Raktárházai
ezimre küldendő.

Dévai Hitelbank Részvénytársaság
Igazgatósága.

192 3-6

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet a fajtisza anyagra.

Alsófehér m. Gyümölcsfák, disz- és kerítésnövények stb.
Nemes szilvaeseményekben nagy készlet.

Szőlőoltványok
európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.
Árjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

391 75-104

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás
ellen gyors és biztos hatásuk

Éljen!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Egger
mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják s kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszertár

Budapest, VI., Váci-körut 17.

226 5-26

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József Bethlen Gábor gyógyszertárban.
Novák István Arany csillag gyógyszertárban.

GANZ-téle villamosági részv. társ.
nagyenyedi építészeti osztály

162 12-15 Főtér 32. sz.

Elvállalja középületek, magánházak, üzletek stb. teljes **villamos világítási és erőátviteli berendezésének** teljes felszerelését. Helyszíni felvételek és költségvetések kidolgozását díjtalanul végzi.

A házi berendezésekhez szükséges különféle világítótestekből, szellőztetőkből, elektromos motorokból és mindenféle villamos felszerelési anyagokból nagy választékú minta raktárt tart.

Berendezésekre vonatkozó mindenféle felvilágosításokat legnagyobb készséggel megad.

Értekezni reggel 8 órától este 6-ig lehet.

Hajdu Albert
kályhakészítő, Nagyenyed.

Raktár: Főtér.

Műhely és lakás Felszeg-utca 7.

Szíves tudomására hozom a helyi és vidéki közönségnek, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **kályharaktárt** nyitottam.

Raktáron tartom a saját készítésű, valamint idegen de hazai gyártmányú igen szép kályháimat, melyeket a n. é. közönség bármikor megtekinthet. Elvállalok minden e szakmába vágó munkálatokat pontos kiszolgálás mellett és jutányos árban.

Vidéki munkákat a lehető legolcsóbb árban vállalok.

A mélyen tisztelt vevőközönség b. pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

101 36-52

Hajdu Albert.

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye

NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyesengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását a gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzesplők, motorok, szivattyúk és szivattyúskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan rozélféjű ekémet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kivánság szerint átalakítok.

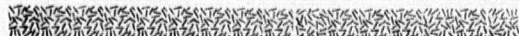
Szakmába vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók Beesés pártfogást kér

kiváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,

műlakatos és gépjavitó műhelye

76-104

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.	
Pészvényitöke 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.	
Előnyös	kölcsönt ad betétkészítésre, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüzetek részvényeire.
Vásárol	és elad értékpapírokat
Letétbe	elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kavészési díj mellett
Idégen	kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat	az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számból le.
Állandó betétet	5% kamattal mellett fogad el
Nyitva áll hétköznapi d. e. 9-12-ig, d. u. 3-4-ig.	Üzletfeleink részere telefon bevezetve 14. szám alatt

Végeladás!

Az idény előrehaladottsága és raktáram tulzsufoltsága miatt hatóságilag engedélyezett

Végeladást

rendezek. — A végeladásra kerülendő cikkek **40 százalékkal** a rendes áron alól kaphatók:

	Frtól kezdve.	Frtól kezdve.
161 drb. női kabát	5—	104 drb férfi, fiu, bőr és szövetnadrág 1-10.
133 " férfi, fiu felöltő	4—	30 " " gepesz öltöny
486 " " " öltöny	3-0	108 " " " téli kabát
227 " gyermek, fiu öltöny	1.10	62 " " " gallér
210 " férfi, fiu szövetnadrág	2.20	Orosz fekete utazó bunda
		25—

Miután az árleszállítás csak rövid ideig tart, kérem a nagyérdemű közönséget, szükségletét mielőbb beszerezni és olező árainról meggyőződni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Berkovics Béla.

160 8—

Marosujvári Takarékpénztár Részvénytársaság

MAROSUJVÁRT.

Alaptöke 200,000 kor. Tartalékalap 22,000 kor.

Betéteket elfogad: betétkönyvekre, vagy folyószámlára szeptember hó 1-től kezdve 5 1/2%-os kamattal, részvényesek betétei után 6% kamatot fizet, és az új részvényekre történt befizetések után is.

Saját részvényeket elad 110 kor. árfolyamon, részvényeseknek 105 koronaért, minden régi 2 részvény után 1 drbot.

Nyitva hétköznapokon délelőtt 9-12-ig és délután 3-5 óráig.

Telefon 5. szám. Telefonbeszélgetés Alsó-Fehér vármegyében ingyen.

Leszámitol váltókat.

Vesz és ad értékpapírokat.

Fizetéseket teljesít bel és külföldön.

Törlesztéses kölcsönöket ad.

Bevált értékpapír szelvényeket.

161 12—

